ΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

ΣΤΗΝ

ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ

Είναι περισσότερο απαραίτητο, απ' όσο αναγκαίο, στην επιχειρούμενη Πραγματεία, η επίκληση και συνδρομή της Αγαθής Τύχης, ώστε να προκύψει μια επιτυχημένη προσέγγιση, και κατά το δυνατόν, ανάλυση του καινοφανούς Θέματος.

" έν έργμασιν νικά Τύχα, ού σθένος." θυμίζει ο Πίνδαρος.

Σ' αυτήν την εκτίμηση υποβάλλει η διττή πολλές φορές ερμηνεία, των όσων σχετικών θρησκευτικών Στοιχείων διασώθηκαν, και τα οποία βεβαίως αναφέρονται στην Ιστορική Ναυμαχία. Άλλωστε το κάθε θρησκευτικό Φαινόμενο, πάντα έχει δυσκολίες και κατανόησης και ερμηνευτικής έκφρασης. Σε μιάν ευρύτερη θεώρηση, το επιβεβαιώνει και μια συχνά παρατηρούμενη δυστοκία λόγου, των θρησκευτικών δασκάλων.

Από την άλλη, σε μιάν Ιστορική μαρτυρία, ορισμένα πράγματα εύκολα παρεξηγούνται. Ή έστω δεν ερμηνεύονται κυριολεκτικά, και σημασιολογικά. λ. χ. Ο Θάνατος - Θυσία του Λεωνίδα, και των 300 Σπαρτιατών, στις Θερμοπύλες. Το σπουδαίο αυτό γεγονός μάλιστα, συμβαίνει λίγο πριν τις Ναυμαχίες, του Αρτεμισίου, και της Σαλαμίνας. Ανήκει δηλ. στην ίδια Ενότητα. Στην ίδια Ιστορία.

Ας δούμε λοιπόν αυτό το επεισόδιο παραδειγματικά, από μια πιστότερη θέση ανάγνωσης.

Μιά συντεταγμένη Κοινωνία, η Σπάρτη, πειθόμενη στην αξιοπιστία του Χρηστηρίου, στέλνει τον Βασιλιά και τριακοσίους οπλίτες στις Θερμοπύλες, με αποκλειστική αποστολή να θυσιαστούν, υπέρ πατρίδος. Για όσους σήμερα δεν έχουν κατανοήσει την βαθύτερη, την αληθινή Αιτία και το Αποτέλεσμα, της πειθούς στα Πάτρια κελεύσματα, είναι αναγκαίο να διευκρινισθεί ότι για τους Σπαρτιάτες των Θερμοπυλών δεν ισχύει το περίφημο: ***ή τάν, ή έπί τάς.*** Τα παιδιά των Σπαρτιατών πήγαν στις Θερμοπύλες για να γυρίσουν στην Σπάρτη μόνον ***έπί τάς.*** Το σχετικό Επίγραμμα, επιβεβαιώνει την συνέπεια. ***«τήδε κείμεθα τοίς κείνων πειθόμενοι νομίμοις..*** Η παρεξήγηση εντοπίζεται στο ότι, όχι μόνον δεν είναι οι σύγχρονοι Χολυγουντιανοί **"300"** γίγαντες, που τα έβαλαν με μιάν Αυτοκρατορία, αλλά και στο ότι δεν γίνεται, δεν μπορούν να οπισθοχωρήσουν, όπως οι άλλοι Έλληνες. Το μέγιστο οφειλόμενο καθήκον επιβάλλει να μείνουν στις Θερμοπύλες, και να σκοτωθούν. Επειδή αυτό ακριβώς ήταν το εντελλόμενο από τον Απόλλωνα.

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Τα αρχαία Χρηστήρια – μαντεία λοιπόν, εντελώς αντίθετα με τις σημερινές εκτιμήσεις και απόψεις, τις σχετικές με την αξιοπιστία τους, λειτουργούσαν με Φυσιοκρατικούς με Φυσικούς Κανόνες, και οι χρησμοί τους ήσαν αδιαμφισβήτητοι. Είχαν την ισχύ Νόμου.

(Σχετική Ανάρτηση στο Διαδίκτυο, με τίτλο: ***ΔΕΛΦΟΙ. Οι Αιματηρές Θυσίες****.)*

Αφού λοιπον η Θεϊκή Επήρρεια καθόριζε σε τέτοιαν έκταση την Καθημερινότητα του αρχαίου Έλληνα, τότε ποιά θα μπορούσε να είναι η Επέμβασή της σε μείζωνος αξίας Θέματα; Επι παραδείγματι, σε περίπτωση Εθνικού Κινδύνου, πώς αυτοί οι Θεοί θα προστάτευαν τους Έλληνες; Όλα δείχνουν ότι κατα την κοσμοϊστορική Ναυμαχία, η Παρουσία και Δράση, των Φυλετικών θεών, υπήρξε και άμεση, και Αποδεικτική.

Η θρυλική Ναυμαχία της Σαλαμίνας, ήταν το καθοριστικά Τελευταίο Στάδιο, της πολυανθρωπότερης εχθρικής Εισβολής που έγινε ποτέ στην Ελλάδα. Ιστορικοί την ανεβάζουν στο 1.300.000. Εκτός από τους μάχιμους, τον στρατό ακολουθούσαν συγγενικά πρόσωπα, υπηρέτες, δούλοι, αλλά και ο ολοένα αυξανόμενος αριθμός, από τις Πόλεις και Χώρες, που κατά την Πορεία, συμμαχούσαν με τους Πέρσες. Τί ήταν λοιπόν εκείνο που σταμάτησε αυτήν την λαοθάλασσα; Αρκούσε άραγε μόνον η ανδρεία των Ελλήνων, που οπωσδήποτε έφτανε στα όριά της, αφού πολεμούσαν όχι τόσο για να νικήσουν, όσο από το να αποκρούσουν την Εισβολή, και την επιθυμία, να παραμείνουν ελεύθεροι;

Πολλά είναι εκείνα που δείχνουν ότι η έκβαση της Μεγάλης Ναυμαχίας δεν οφειλόταν σε Περσική Αδυναμία. Εκείνη μάλιστα την συγκεκριμένη ημέρα της Ναυμαχίας, *(οι Πέρσες και ήταν, και το έδειξαν, πολύ πιο γενναίοι,)* ***(καίτοι ἦσάν γε καὶ ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην μακρῷ ἀμείνονες αὐτοὶ ἑωυτῶν [Ηρ.8.87.1])*** Επίσης η έκβαση της Μεγάλης Ναυμαχίας δεν οφειλόταν ούτε σε κάποιαν υπεράνθρωπη Ελληνική δύναμη. Οι Πέρσες ήσαν ατρόμητοι πολεμιστές, αλλά και συγκροτούσαν έναν αξιόμαχο στρατό. Πάντα φέρονταν με τιμή στον αντίπαλο. Απόδειξη είναι ο αποτροπιασμός και η δυσαρέσκεια των ίδιων, όταν ο Ξέρξης κινούμενος από ταπεινά ελατήρια, διέταξε τον αποκεφαλισμό, του νεκρού Λεωνίδα, και την έκθεσή του σε κοινή θέα.

==========

[7.238.1] Αυτά είπε ο Ξέρξης και κατόπι περνούσε ανάμεσα απ' τα πτώματα και διέταξε του Λεωνίδα, γιατί είχε ακούσει πως ήταν βασιλιάς και στρατηγός των Λακεδαιμονίων, να κόψουν το κεφάλι και να το κρεμάσουν σε κοντάρι. [7.238.2] Λοιπόν, κι από πολλές άλλες ενδείξεις, αλλά προπάντων απ' αυτήν αντιλήφτηκα πως ο βασιλιάς Ξέρξης με κανέναν άλλο άνθρωπο δεν οργίστηκε όσο με τον Λεωνίδα, όσο ήταν ζωντανός· γιατί αλλιώτικα δε θ' ασχημονούσε μ' αυτό τον τρόπο στο πτώμα του, αφού απ' όσους λαούς γνώρισα κανένας δε συνηθίζει να τιμά τους άντρες που έχουν πολεμική αρετή όσο οι Πέρσες. Λοιπόν αυτοί που πήραν την προσταγή αυτή, την εκτελούσαν.

==========

Μ' αυτά τα δεδομένα, το εξέχον Αίτιο της Περσικής Αποτυχίας, ορθώνεται πάντα σταθερά ανεξήγητο. Τί συνέβη ώστε ένας τόσο πολυάριθμος, και δυνατός στρατός να ηττηθεί, αφού ακόμα και μετά την Ναυμαχία, διατηρούσε την κατοχή της Χώρας, τουλάχιστον από την Βοιωτία και πάνω;

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Καίρια απάντηση σ' αυτήν την μεγάλη Απορία, δίνει ένα ελάχιστο Απόσπασμα από τον Περσικό " Θρήνο" του ιερατικού Αισχύλου.

Ζωγραφίζεται στην ακόλουθη Σκηνή. Ο Αγγελιοφόρος μεταφέρει την είδηση της Καταστροφής και τα θλιβερά μαντάτα, στα Σούσα. Η Βασίλισσα τον ρωτάει:

*

"στρέψε πάλι απ' την αρχή και πε μου: πόσα
τάχα να 'ταν πολλά τα Ελληνικά καράβια,
που τόλμησαν ν' αντικριστούν με την αρμάτα,
την Περσική και στρέψουν πάνω τα έμβολά τους;

φράσον μοι τοῦτ' ἀναστρέψας πάλιν·
ναῶν πόσον δὴ πλῆθος ἦν Ἑλληνίδων,
ὥστ' ἀξιῶσαι Περσικῷ στρατεύματι 335
μάχην συνάψαι ναΐοισιν ἐμβολαῖς;

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ
Αν ήταν απ' τον αριθμό, βέβαιη και να 'σαι
πως θα νικούσαμεν εμείς· γιατ' όλο κι όλο
δέκα φορές τριάντα οι Έλληνες καράβια
είχαν κι όξ' απ' αυτά και διαλεχτ' άλλα δέκα. 340
ενώ ο Ξέρξης, το ξέρω, μια ήτανε χιλιάδα
τα πλοία π' οδηγούσε και διακόσ' εφτ' άλλα
στο τρέξιμο απαράβγαλτα· κι έτσι, όπως σου είπα,
λες τάχα, όσα γι' αυτό, να πέφταμ' εμείς κάτω;"
μα
ένας θεός τον έφτειρ' έτσι το στρατό μας
πάρα πολύ βαραίνοντας απ' το ένα μέρος
τη ζυγαριά μ' όχι ισομετρημένη τύχη.
Οι θεοί την πόλη προστατεύουν της Παλλάδας.

ΑΓ. πλήθους μὲν ἂν σάφ' ἴσθ' ἕκατι βάρβαρον
ναυσὶν κρατῆσαι. καὶ γὰρ Ἕλλησιν μὲν ἦν
ὁ πᾶς ἀριθμὸς ἐς τριακάδας δέκα
ναῶν, δεκὰς δ' ἦν τῶνδε χωρὶς ἔκκριτος· 340
Ξέρξῃ δέ, καὶ γὰρ οἶσθα, χιλιὰς μὲν ἦν
ὧν ἦγε πλῆθος, αἱ δ' ὑπέρκοποι τάχει
ἑκατὸν δὶς ἦσαν ἑπτά θ'· ὧδ' ἔχει λόγος.
μή σοι δοκοῦμεν τῇδε λειφθῆναι μάχῃ;

ἀλλ' ὧδε δαίμων τις κατέφθειρε στρατόν, 345
τάλαντα βρίσας οὐκ ἰσορρόπῳ τύχῃ.
θεοὶ πόλιν σῴζουσι Παλλάδος θεᾶς.

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Δεν θα μπορούσε να αναφανεί μια ευστοχότερη παρουσία του Θείου, και μια πλέον ευδιάκριτη παρέμβαση και προβολή του Θρησκευτικού Στοιχείου.

1

«***μὴ γὰρ οἴου εἶναι ἱερὰ ὄφεις; » Κλημ. Αλ.***
Μήπως νομίζεις ότι τα φίδια είναι ιερά;
Απόκριση: Εκείνο που γνωρίζω καλά, είναι ότι τα φίδια φανερώνουν θεϊκά Σημεία.

*

Σχετικά λοιπόν με μιά "Θρησκευτική Εισαγωγή" στην Ναυμαχία της Σαλαμίνας, από τις πρώτες καθαρές διοσημείες, αναγνωρίζεται στον Ηρόδοτο. Είναι ο χρόνος που οι Πέρσες εισβάλλουν στην Αττική και βιαιοπραγούν. Λεηλατούν, καίνε, ανοίγουν τους τάφους, και βγάζουν τα οστά στον Ήλιο. Η πράξη αποσκοπεί στην ματαίωση της επιδιωκόμενης, Αναγέννησης των γηγενών. Οι Αθηναίοι μπροστά στην καταστροφική μανία των Περσών, πειθαναγκάζονται, να εγκαταλείψουν την Πόλη. Η θεά Αθηνά έμμεσα δείχνει τον δρόμο.

"λένε οι Αθηναίοι πως ένα μεγάλο φίδι, φύλακας της Ακρόπολης, φωλιάζει στο ναό. Και δεν το λεν μονάχα, αλλά πιστεύουν πως υπάρχει στ' αλήθεια, και του φέρνουν πρόσφορο τακτικά κάθε μήνα· και το μηνιάτικο αυτό πρόσφορο είναι μελόπιτα. Λοιπόν, ενώ στο παρελθόν αυτή η μελόπιτα πάντοτε σωνόταν, τότε έμενε άθικτη. Όταν η ιέρεια τους έδωσε αυτό το μήνυμα, με πολύ πιο μεγάλη βιασύνη οι Αθηναίοι εγκατέλειπαν την πόλη τους, μια που ***και η θεά είχε εγκαταλείψει την Ακρόπολη. "***

λέγουσι Ἀθηναῖοι ὄφιν μέγαν φύλακα τῆς ἀκροπόλιος ἐνδιαιτᾶσθαι ἐν τῷ ἱρῷ. λέγουσί τε ταῦτα καὶ δὴ καὶ ὡς ἐόντι ἐπιμήνια διατελέουσι προτιθέντες· τὰ δ᾽ ἐπιμήνια μελιτόεσσά ἐστι. αὕτη δ᾽ ἡ μελιτόεσσα ἐν τῷ πρόσθε αἰεὶ χρόνῳ ἀναισιμουμένη τότε ἦν ἄψαυστος. σημηνάσης δὲ ταῦτα τῆς ἱρηίης μᾶλλόν τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότερον ἐξέλιπον τὴν πόλιν ὡς καὶ τῆς θεοῦ ἀπολελοιπυίης τὴν ἀκρόπολιν. [8.41.3]

*

Έχει παρατηρηθεί πως πριν ακόμη οι φλόγες μιάς πυρκαϊάς πλησιάσουν απειλητικά ένα σημερινό σπίτι, ή όταν πρόκειται να κατεδαφιστεί το όποιο ανθρώπινο οίκημα, τα κάθε είδους τρωκτικά που παρασιτούν εκεί, (ποντικοί, αράχνες σαμιαμίδια, πτηνά, και διάφορα άλλα έν - τομα, είναι τα πρώτα που από πλήρη διαίσθηση), εγκαταλείπουν τον χώρο!!

Αμεσότερη επιβεβαίωση έρχεται από τις παρατηρήσεις, κατά την διάρκεια των τελευταίων καταστροφικών πυρκαϊών, που αφάνισαν περισσότερα από ένα εκατομμύριο στρέμματα δασικής έκτασης της Χώρας. Παρατηρήθηκε μεγάλος αριθμός νεκρών χελωνών, αλλά ούτε ένας καμμένος σκελετός, απο ελάφια, αλεπούδες, αγριόχοιρους, λαγούς, λύκους, κ. α. !!!

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

2

Το Σύμπλεγμα Ιερό Δέντρο, και Βράχος - Βωμός, προϋποθέτει, αλλά και συνεπάγεται την Αθανασία. Ο Βράχος εξασφαλίζει στο Δέντρο την απαραίτητη υγρασία, κι έτσι το διατηρεί Αείζωο.

Ένα επίσης αξιοπερίεργο φαινόμενο συνέβη, με την μυθική Ελιά που βρισκόταν δίπλα στο Ερέχθειο. Αποτελούσε το γνωστό στην Θρησκειολογία δυώνυμο, **Ιερό Δέντρο, και Βράχος - Βωμός.** Με την πυρπόληση της Ακρόπολης το δέντρο έγινε στάχτη. Όταν όμως οι Αθηναίοι εξόριστοι, πήραν την άδεια να προσφέρουν στην Ακρόπολη θυσίες, διαπίστωσαν πως από το κούτσουρο της Ελιάς, να έχει ξεπεταχθεί ένας νέος ευμεγέθης βλαστός !!

'Σ' αυτή την Ακρόπολη υπάρχει ναός του Ερεχθέα (εκείνου που λένε πως είναι γέννημα της γης), που έχει μέσα μια ελιά και μια πηγή με θαλασσινό νερό, που η παράδοση των Αθηναίων λέει πως τ' άφησαν εκεί ο Ποσειδών και η Αθηνά, όταν φιλονικούσαν για τη χώρα, μαρτυρίες για το μέλλον. Λοιπόν αυτή η ελιά είχε την ίδια τύχη με τον υπόλοιπο ναό, έγινε στάχτη απ' τους βαρβάρους· κάηκε, και την επομένη οι Αθηναίοι που πήραν διαταγή απ' τον βασιλιά να προσφέρουν θυσίες, μόλις ανέβηκαν στο ναό, βλέπουν να έχει ξεπεταχτεί βλαστάρι από το κούτσουρο, ψηλό ίσαμε μια πήχη. Λοιπόν εκείνοι αυτά διηγήθηκαν. "

τοῦ δὲ εἵνεκεν τούτων ἐπεμνήσθην, φράσω. ἔστι ἐν τῇ ἀκροπόλι ταύτῃ Ἐρεχθέος τοῦ γηγενέος λεγομένου εἶναι νηός, ἐν τῷ ἐλαίη τε καὶ θάλασσα ἔνι, τὰ λόγος παρὰ Ἀθηναίων Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην ἐρίσαντας περὶ τῆς χώρης μαρτύρια θέσθαι. ταύτην ὦν τὴν ἐλαίην ἅμα τῷ ἄλλῳ ἱρῷ κατέλαβε ἐμπρησθῆναι ὑπὸ τῶν βαρβάρων· δευτέρῃ δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ τῆς ἐμπρήσιος Ἀθηναίων οἱ θύειν ὑπὸ βασιλέος κελευόμενοι ὡς ἀνέβησαν ἐς τὸ ἱρόν, ὥρων βλαστὸν ἐκ τοῦ στελέχεος ὅσον τε πηχυαῖον ἀναδεδραμηκότα. οὗτοι μέν νυν ταῦτα ἔφρασαν. [8.55.1]

Πειράματα που έγιναν στην σημερινή εποχή, απέδειξαν ότι τα φυτά **αισθάνονται.** Αυξάνουν ή παραμένουν στάσιμα, ανάλογα με την εντολή, και σαφέστερα με την προσ – ευχή. Είτε θετική, είτε αρνητική. Ίσως κι εδώ να ορθώνονται ερωτηματικά, αλλά η απορία διασκεδάζεται όταν κατανοηθεί πως ο άνυλος Λόγος με την Φωνή υλοποιείται. Αποκτάει δράση ύλης πάνω σε ύλη. Κατα τον Αριστοτέλη:***"ύλη γαρ του λόγου η φωνή."*** Όταν μάλιστα ο Λόγος εκφράζεται με τον χαμηλό ιονισμό, ψαλμωδίας, υμνωδίας, μελωδίας, γίνεται πολύ πιό ισχυρός. (έτσι ο ευχετικός λόγος, όχι αδικαιολόγητα, τελειούμενος εφιστά προσοχή στο: **"πρόσεχε τί εύχεσαι"**)

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

3

'' κλεινός Αίακού λόγος, Αίγινα ναυσικλυτός'' θα υμνήσει κάπου ο Πίνδαρος.

Όταν τελικά οι Έλληνες, μετά από πολλές γνώμες, αποφάσισαν να ναυμαχήσουν στην Σαλαμίνα, εκείνη την ώρα έγινε ένας σεισμός. Προσμετρήθηκε ως θεϊκό σημάδι. Αμέσως οι Έλληνες εστράφησαν, στους επώνυμους Θεούς και Ήρωες της Πόλης.

*

"Έτσι λοιπόν αυτοί που βρίσκονταν στη Σαλαμίνα, ύστερ' από διαξιφισμούς με λόγια, μια και ο Ευρυβιάδης πήρε απόφαση, προετοιμάζονταν να ναυμαχήσουν εκεί. Ξημέρωσε και καθώς πρόβαλε ο ήλιος έγινε σεισμός και στη στεριά και στη θάλασσα. Αποφάσισαν λοιπόν να προσευχηθούν στους θεούς και να καλέσουν τους Αιακίδες για συμμάχους. Πήραν λοιπόν την απόφαση και ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον· δηλαδή προσευχήθηκαν σ' όλους τους θεούς κι ύστερα καλούσαν να τους έρθουν βοηθοί απ' το νησί στο οποίο βρίσκονταν, τη Σαλαμίνα, ο Αίας κι ο Τελαμών, ενώ για τον Αιακό και τους υπόλοιπους Αιακίδες έστελναν καράβι στην Αίγινα."

οὕτω μὲν οἱ περὶ Σαλαμῖνα ἕπεσι ἀκροβολισάμενοι, ἐπείτε Εὐρυβιάδῃ ἔδοξε, αὐτοῦ παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. ἡμέρη τε ἐγίνετο καὶ ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι σεισμὸς ἐγένετο ἔν τε τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ. [8.64.1] ἔδοξε δέ σφι εὔξασθαι τοῖσι θεοῖσι καὶ ἐπικαλέσασθαι τοὺς Αἰακίδας συμμάχους. ὡς δέ σφι ἔδοξε, καὶ ἐποίευν ταῦτα·[8.64.2] εὐξάμενοι γὰρ πᾶσι τοῖσι θεοῖσι αὐτόθεν μὲν ἐκ Σαλαμῖνος Αἴαντά τε καὶ Τελαμῶνα ἐπεκαλέοντο, ἐπὶ δὲ Αἰακὸν καὶ τοὺς ἄλλους Αἰακίδας νέα ἀπέστελλον ἐς Αἴγιναν.

Οι Σωσιπόλιδες θεοί, και άλλοι επώνυμοι Ήρωες της Κοινότητας, πάντα καλούνται σε αρωγή, όταν εμφανίζεται κάποιος κίνδυνος. Το πανάρχαιο έθος της προσφυγής στην θεϊκή βοήθεια, επαναλαμβάνεται έως σήμερα. Για την όποια καταστροφή απειλείται η Πόλη, οι δημότες επικαλούνται την τοπική θεότητα. Η χρονική στιγμή είναι κατάλληλη ώστε να τονιστεί η καθοριστική συμβολή της Αίγινας στην Ναυμαχία. Όχι αδικαιολόγητα οι Αιγινήτες, διεκδίκησαν τα πρώτα εύσημα. Πρώτοι στον Αγώνα οι Αιακίδες.

4

Άραγε γιατί η πρώτη κίνηση κάθε ελλιμενισμένου καραβιού, είναι το: Ανάποδα;

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

'Λοιπόν οι Αθηναίοι λένε πως έτσι άρχισε η ναυμαχία, οι Αιγινήτες όμως, πως το καράβι που έκανε την αρχή ήταν εκείνο που στάλθηκε στην Αίγινα για τους Αιακίδες. Λέγεται επίσης και τούτο, πως τους παρουσιάστηκε φάντασμα γυναικός· παρουσιάστηκε και τους ενθάρρυνε, κι η φωνή της ακουόταν απ' όλο το στρατόπεδο των Ελλήνων, αφού πρώτα τους ειρωνεύτηκε λέγοντας: «Αθεόφοβοι, ώς πότε θα πισωδρομείτε ακόμα; "

Ἀθηναῖοι μὲν οὕτω λέγουσι τῆς ναυμαχίης γενέσθαι τὴν ἀρχήν, Αἰγινῆται δὲ τὴν κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀποδημήσασαν ἐς Αἴγιναν, ταύτην εἶναι τὴν ἄρξασαν. λέγεται δὲ καὶ τάδε, ὡς φάσμα σφι γυναικὸς ἐφάνη, φανεῖσαν δὲ διακελεύσασθαι ὥστε καὶ ἅπαν ἀκοῦσαι τὸ τῶν Ἑλλήνων στρατόπεδον, ὀνειδίσασαν πρότερον τάδε· Ὦ δαιμόνιοι, μέχρι κόσου ἔτι πρύμνην ἀνακρούεσθε; [8.84.2]

Εκτός από τον επιμερισμένο Αιγινήτη Αιακό, παρόντες στην Ναυμαχία κλήθηκαν και οι Ομηρικοί ήρωες Αίας, και Τελαμών.
Κάποια επιπρόσθετη θεϊκή παρέμβαση, περιγράφεται λίγο πριν την Ναυμαχία.

(οι Κορίνθιοι, βλέποντας τη ναυαρχίδα τους να τρέπεται σε φυγή, έκαναν το ίδιο, έφευγαν βιαστικά. [8.94.2] Και φεύγοντας έφτασαν εκεί κατά το ακρογιάλι της Ελευσίνας όπου βρίσκεται ο ναός της Αθηνάς Σκιράδας, όταν ήρθε και τους συνάντησε πλοιάριο σταλμένο απ' τους θεούς· ποιός το έστειλε, ποτέ δεν έγινε φανερό, ενώ ούτε και οι Κορίνθιοι, που ήρθε και τους συνάντησε, είχαν κάποια πληροφορία για το πώς εξελίσσεται η ναυμαχία. Και νά πώς έφτασαν στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για έργο θεού· γιατί μόλις πλησίασαν στα καράβια, οι ναύτες του πλοιαρίου έλεγαν τα εξής: [8.94.3] «Αδείμαντε, εσύ βέβαια πήρες τα καράβια σου και τράπηκες σε φυγή, καταπροδίνοντας τους Έλληνες· όμως νά που αυτοί βγαίνουν νικητές και μάλιστα στο βαθμό που οι ίδιοι εύχονταν να βάλουν κάτω τους εχθρούς»)

5

Στην ακόλουθη μαρτυρία, έχει συναρπαστικό ενδιαφέρον η Ενεργή Συμμετοχή στην Ναυμαχία, του Ιερού της Ελευσίνας.

'Ο Δίκαιος, ο γιος του Θεοκύδη, Αθηναίος πολίτης, εξόριστος στην αυλή των Μήδων, όπου του δόθηκε σημαντική θέση, είπε πως εκείνο τον καιρό, όταν το πεζικό του Ξέρξη ρήμαζε την ύπαιθρο της Αττικής, έτυχε τότε να βρίσκεται στο Θριάσιο πεδίο μαζί με τον Δημάρατο τον Λακεδαιμόνιο· και, πως είδαν κουρνιαχτό που σήκωναν περίπου τριάντα χιλιάδες άντρες να έρχεται απ' την Ελευσίνα· κι οι δυο τους παραξενεύονταν ποιοί άνθρωποι άραγε σήκωναν τον κουρνιαχτό· και, πως νά, ξαφνικά άκουσαν ανθρώπινη φωνή, και του φάνηκε πως η φωνή ήταν

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

ο ίακχος των μυστών. Κι έλεγε πως ο Δημάρατος αγνοούσε τις ιεροτελεστίες που γίνονταν στην Ελευσίνα και τον ρωτούσε τί να ήταν η φωνή που ακουόταν· κι αυτός του αποκρίθηκε: «Δημάρατε, αναπόφευκτα ο στρατός του βασιλιά θα δεχτεί κάποιο μεγάλο χτύπημα. Γιατί τα σημάδια το λένε φως φανάρι· δηλαδή, η φωνή αυτή που ακούεται την ώρα που στην Αττική δεν υπάρχει ψυχή, είναι ολοφάνερα θεόσταλτη κι έρχεται από την Ελευσίνα, για να βοηθήσει τους Αθηναίους και τους συμμάχους τους.

Κι αν ο κουρνιαχτός ξεσπάσει κατά την Πελοπόννησο, θα κινδυνέψει ο ίδιος ο βασιλιάς κι ο στρατός της ξηράς, αν όμως κατευθυνθεί προς τα καράβια που βρίσκονται στη Σαλαμίνα, θα κινδυνέψει ο βασιλιάς να χάσει το ναυτικό του.

Κι όσο γι' αυτή τη γιορτή, την τελούν οι Αθηναίοι κάθε χρόνο για την Μητέρα και την Κόρη· και γίνεται μύστης όποιος θέλει κι απ' αυτούς κι απ' τους άλλους Έλληνες· κι η φωνή που ακούς είναι η επίκληση που απευθύνουν στη γιορτή αυτή στον Ίακχο».

Κι έλεγε πως ο Δημάρατος αποκρίθηκε: «Κράτα κλειστό το στόμα σου και μη πεις σε κανέναν άλλο αυτά τα λόγια· γιατί, αν τα λόγια σου αυτά φτάσουν στ' αυτιά του βασιλιά, χάνεις το κεφάλι σου και δε θα μπορούσα να σε γλιτώσω ούτε εγώ ούτε κανένας άλλος. Κάθισε λοιπόν ήσυχος και γι' αυτό το εκστρατευτικό σώμα οι θεοί θα βάλουν το χέρι τους». [8.65.6] Και, πως αυτή τη συμβουλή τού έδωσε εκείνος, ενώ απ' τον κουρνιαχτό και τη φωνή σχηματίστηκε ένα σύννεφο και μετεωρίστηκε στον ουρανό και κατευθύνθηκε προς τη Σαλαμίνα. Και, πως έτσι αυτοί κατάλαβαν ότι αφανισμός περιμένει το ναυτικό του Ξέρξη. Λοιπόν αυτά έλεγε ο Δίκαιος, ο γιος του Θεοκύδη, κι έφερνε μάρτυρες τον Δημάρατο και άλλους.

[8.65.1] Ἔφη δὲ Δίκαιος ὁ Θεοκύδεος ἀνὴρ Ἀθηναῖος, φυγάς τε καὶ παρὰ Μήδοισι λόγιμος γενόμενος, τοῦτον τὸν χρόνον, ἐπείτε ἐκείρετο ἡ Ἀττικὴ χώρη ὑπὸ τοῦ πεζοῦ στρατοῦ τοῦ Ξέρξεω, ἐοῦσα ἔρημος Ἀθηναίων, τυχεῖν τότε ἐὼν ἅμα Δημαρήτῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ ἐν τῷ Θριασίῳ πεδίῳ, ἰδεῖν δὲ κονιορτὸν χωρέοντα ἀπ' Ἐλευσῖνος ὡς ἀνδρῶν μάλιστά κῃ τρισμυρίων, ἀποθωμάζειν τέ σφεας τὸν κονιορτὸν ὅτεών κοτε εἴη ἀνθρώπων, καὶ πρόκατε φωνῆς ἀκούειν, καί οἱ φαίνεσθαι τὴν φωνὴν εἶναι τὸν μυστικὸν ἴακχον. [8.65.2] εἶναι δ' ἀδαήμονα τῶν ἱρῶν τῶν ἐν Ἐλευσῖνι γινομένων τὸν Δημάρητον, εἰρέσθαι τε αὐτὸν ὅ τι τὸ φθεγγόμενον εἴη τοῦτο. αὐτὸς δὲ εἰπεῖν· Δημάρητε, οὐκ ἔστι ὅκως οὐ μέγα τι σίνος ἔσται τῇ βασιλέος στρατιῇ. τάδε γὰρ ἀρίδηλα, ἐρήμου ἐούσης τῆς Ἀττικῆς, ὅτι θεῖον τὸ φθεγγόμενον, ἀπ' Ἐλευσῖνος ἰὸν ἐς τιμωρίην Ἀθηναίοισί τε καὶ τοῖσι συμμάχοισι. [8.65.3] καὶ ἢν μέν γε κατασκήψῃ ἐς τὴν Πελοπόννησον, κίνδυνος αὐτῷ τε βασιλέϊ καὶ τῇ στρατιῇ τῇ ἐν τῇ ἠπείρῳ ἔσται, ἢν δὲ ἐπὶ τὰς νέας τράπηται τὰς ἐν Σαλαμῖνι, τὸν ναυτικὸν στρατὸν κινδυνεύσει βασιλεὺς ἀποβαλεῖν. [8.65.4]

τὴν δὲ ὁρτὴν ταύτην ἄγουσι Ἀθηναῖοι ἀνὰ πάντα ἔτεα τῇ Μητρὶ καὶ τῇ Κόρῃ, καὶ αὐτῶν τε ὁ βουλόμενος καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μυεῖται· καὶ τὴν φωνὴν τῆς ἀκούεις ἐν ταύτῃ τῇ ὁρτῇ ἰακχάζουσι. πρὸς ταῦτα εἰπεῖν Δημάρητον· Σίγα τε καὶ μηδενὶ ἄλλῳ τὸν λόγον τοῦτον εἴπῃς. [8.65.5] ἢν γάρ τοι ἐς βασιλέα ἀνενειχθῇ τὰ ἔπεα ταῦτα, ἀποβαλέεις τὴν κεφαλήν, καί σε οὔτε ἐγὼ δυνήσομαι ῥύσασθαι οὔτ' ἄλλος ἀνθρώπων οὐδὲ εἷς. ἀλλ' ἔχ' ἥσυχος, περὶ δὲ στρατιῆς τῆσδε θεοῖσι μελήσει. [8.65.6] τὸν μὲν δὴ ταῦτα παραινέειν, ἐκ δὲ τοῦ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

κονιορτοῦ καὶ τῆς φωνῆς γενέσθαι νέφος καὶ μεταρσιωθὲν φέρεσθαι ἐς Σαλαμῖνος ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ τῶν Ἑλλήνων. οὕτω δὲ αὐτοὺς μαθεῖν ὅτι τὸ ναυτικὸν τὸ Ξέρξεω ἀπολέεσθαι μέλλοι. ταῦτα μὲν Δίκαιος ὁ Θεοκύδεος ἔλεγε, Δημαρήτου τε καὶ ἄλλων μαρτύρων καταπτόμενος.

*

Ο Ιερός Χώρος γενικότερα διακρίνεται από κάποιαν εξαιρετική Επιφάνεια, ή και πολυπληθέστερες, που εν συνεχεία μετατρέπονται σε Ισχυοφάνειες, Ιεροφάνειες, και τέλος Θεοφάνειες. Σ' έναν τέτοιο χώρο, συγκινούνται όχι μόνον τα έμψυχα, αλλά και τα άψυχα. Ένας λόγος του Πλούταρχου, για τα άψυχα Αναθήματα των Δελφών, γίνεται διαφωτιστικός.

" τών άναθημάτων τά
ένταυθοί (έν Δελφοίς) μάλιστα συγκινείσθαι καί συνεπισημαίνειν τή
τού θεού προνοία, καί τούτων μέρος μηδέν είναι κενόν
μήδ' άναίσθητον, άλλά πεπλήσθαι πάντα θειότητος.
(Πλούτ. ''περί του μη χ.εμ.την Πυθίαν'' 398 Α)

" τα εδώ αναθήματα κινούνται κατ' εξοχήν μαζί και δίνουν σημάδια με την πρόνοια του θεού, και κανένα μέρος τους δεν είναι κενό, ούτε αναίσθητο, αλλά όλα είναι γεμάτα από το θείο."

Ο συνεχόμενος λόγος, έχει την ισχύ αποδείξεως.
''Ο θεός δ',εί μη συνείρξειε φέρων 'εαυτόν είς άπαντα μήδ'άνακερασθείη πάσιν, ούκ αν σοι δοκεί κινήσεως αρχήν και πάθους αίτίαν παρασχείν ούδενί των όντων.''
Περί τού μή χράν έμμετρα νύν τήν Πυθίαν 398 Β

''ο θεός όμως αν δεν κινούνταν, κλεινόταν στα πάντα, και δεν αναμειγνυόταν με όλα, δεν σου φαίνεται πως δεν θα μπορούσε να αποτελεί α ρ χ ή κ ί ν η σ η ς και α ι τ ί α π α θ ή μ α τ ο ς για κανένα από τα όντα ; ''μετ. Εκδ. ΚΑΚΤΟΣ

Ώστε το "όραμα" του Δίκαιου, και του Δημάρατου, δεν θα πρέπει να αναχθεί στην σφαίρα της φαντασίας, αλλά ως ένα πραγματικό γεγονός. Ανεξήγητο μεν, αλλά ασφαλώς γεγονός. Άλλωστε ένα παρόμοιο Φαινόμενο Βοής, ακούσθηκε στο τέμενος του Ογχήστιου Ποσειδώνα, λίγο μετά τον Αλίαρτο, όταν από τον Ιερό Χώρο περνούσαν οι Μακεδόνες, βαδίζοντας για την Καταστροφή των Θηβών, μετά την μάχη της Χαιρώνειας.

6

Ο Ηρόδοτος θαυμάζει τους θεϊκούς Χρησμούς.

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

" Τώρα, δεν μπορώ ν' αμφισβητήσω την αλήθεια των χρησμών, κι ούτε έχω πρόθεση να τους ανασκευάσω την ώρα που μιλούν ξεκάθαρα, όταν έχω μπροστά μου περιπτώσεις σαν και αυτή παραθέτω:

Αλλ'όταν τηςχρυσόσπαθηςτηςΆρτεμηςοι Πέρσες
(που πάτησαν τ' ολόλαμπρο το κάστρο της Αθήνας
με ξέφρενες ελπίδες)
το ακρωτήρι τ' άγιο
με της Κυνόσουρας εκεί τ' ακροθαλάσσι ενώσουν
με καραβιών γεφύρι,
τότε η Δίκη των θεών τον γιο της Ύβρης Κόρο,
όσο κι αν είναι δυνατός,
τον σβήνει μες στη μάνητα τη φοβερή, την ώρα
που πίστευε τα πάντα πως κατέχει.
Γιατί χαλκός με το χαλκό θα 'ρθουν να χτυπηθούνε
κι ο Άρης θενά βάψει
το πέλαγο με πορφυρό αιμάτινο ποτάμι.
Και τότε στην Ελλάδα
θα φέρει μέρα λευτεριάς ο Δίας ο παντεπόπτης
και η σεβάσμια Νίκη.
Λοιπόν, όταν ο Βάκης λέει τέτοιους χρησμούς και τόσο ξεκάθαρους, εγώ δεν τολμώ να εκφράσω αμφιβολίες για τους χρησμούς κι ούτε τις αποδέχομαι, όταν τις διατυπώνουν άλλοι.

Χρησμοῖσι δὲ οὐκ ἔχω ἀντιλέγειν ὡς οὐκ εἰσὶ ἀληθέες, οὐ βουλόμενος ἐναργέως λέγοντας πειρᾶσθαι καταβάλλειν, ἐς τοιάδε ῥήματα ἐσβλέψας·
Ἀλλ' ὅταν Ἀρτέμιδος χρυσαόρου ἱερὸν ἀκτὴν
νηυσὶ γεφυρώσωσι καὶ εἰναλίην Κυνόσουραν,
ἐλπίδι μαινομένῃ λιπαρὰς πέρσαντες Ἀθήνας,
δῖα Δίκη σβέσσει κρατερὸν Κόρον, Ὕβριος υἱόν,
δεινὸν μαιμώοντα, δοκεῦντ' ἀνὰ πάντα πιθέσθαι.8.77.1]

χαλκὸς γὰρ χαλκῷ συμμίξεται, αἵματι δ' Ἄρης
πόντον φοινίξει. τότ' ἐλεύθερον Ἑλλάδος ἦμαρ
εὐρύοπα Κρονίδης ἐπάγει καὶ πότνια Νίκη.
ἐς τοιαῦτα μὲν καὶ οὕτω ἐναργέως λέγοντι Βάκιδι ἀντιλογίας χρησμῶν πέρι οὔτε αὐτὸς λέγειν τολμέω οὔτε παρ' ἄλλων ἐνδέκομαι. [8.77.2]

7

Εμφάνιση της θεάς Αθηνάς, με την υπόσταση Γλαύκας.

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

"Λένε μερικοί πως την ώρα που μιλούσε ο Θεμιστοκλής από το κατάστρωμα του πλοίου του γι' αυτά που συζητήθηκαν, φάνηκε έξαφνα μια κουκουβάγια που πέταξε από τη δεξιά μεριά των πλοίων και κάθισε στην άκρη των καταρτιών· τούτο ακόμη περισσότερο έκαμε τους Έλληνες να αποδεχτούν τη γνώμη του, και ετοιμάζονταν να ναυμαχήσουν."

Λέγεται δ' ὑπό τινων τὸν μὲν Θεμιστοκλέα περὶ τούτων ἀπὸ τοῦ καταστρώματος [ἄνωθεν] τῆς νεὼς διαλέγεσθαι, γλαῦκα δ' ὀφθῆναι διαπετομένην ἐπὶ δεξιᾶς τῶν νεῶν καὶ τοῖς καρχησίοις ἐπικαθίζουσαν· διὸ δὴ καὶ μάλιστα προσέθεντο τῇ γνώμῃ καὶ παρεσκευάζοντο ναυμαχήσοντες. Πλουταρχ. Θεμιστκλ. 12.1

Παρόμοιες σκηνές είναι γνωστές από τον Όμηρο. Όταν η Αθηνά μιλάει στον Οδυσσέα,
(όταν η θεός εμφανίζεται στον Ήρωα) οι σύντροφοί του δεν την βλέπουν.
Ο Όμηρος το διευκρινίζει: ***"ού πώς πάντεσι θεοί φαίνονται έναργείς."***
(οι θεοί δεν φαίνονται καθάριοι στον καθένα)

Στο συγκεκριμένο Επεισόδιο, εθελοτυφλία θα φάνταζε, η μή αποδοχή μιας καθ - οριστικής ε μ φ ά ν ι σ η ς, της επώνυμης θεότητας. Την ώρα που ο Θεμιστοκλής μιλάει, **προσ – άρχει,** (ο θεός άρχει, δεν υπ-άρχει) **η παρ - ουσία της θεάς Αθηνάς !!**

8

" Τούς 'Ελληνας πρίν 'επί πολεμίους 'εξιέναι 'ανθρωποκτονείν." { Φύλαρχος Ιστορ.3ος π.Χ.αιώ.}

Ενώ ο Θεμιστοκλής πρόσφερε θυσίες κοντά στη ναυαρχίδα, του έφεραν τρεις αιχμάλωτους, που ήταν πολύ όμορφοι στην όψη και στολισμένοι με λαμπρά ενδύματα και χρυσά κοσμήματα. Λέγονταν γι' αυτούς ότι ήταν παιδιά της Σανδάκης, της αδελφής του Ξέρξη, και του Αρταΰκτη. Όταν τους είδε ο μάντης Ευφραντίδης, επειδή την ίδια στιγμή μια μεγάλη και λαμπρή φλόγα αναπήδησε από το σφάγιο της θυσίας και συγχρόνως ένα φτάρνισμα ακούστηκε από τα δεξιά ως καλό σημάδι, έσφιξε το δεξί χέρι του Θεμιστοκλή και τον προέτρεψε να αφιερώσει τους νεαρούς στον Ωμηστή Διόνυσο και να τους θυσιάσει όλους με ικεσίες προς τον θεό· γιατί έτσι, έλεγε, οι Έλληνες θα εξασφαλίσουν τη σωτηρία και τη νίκη.

Ο Θεμιστοκλής σάστισε, γιατί ο λόγος του μάντη ήταν υπερβολικός και τρομερός· οι περισσότεροι όμως, οι οποίοι, όπως συμβαίνει συνήθως στους μεγάλους αγώνες και στις δύσκολες καταστάσεις, έλπιζαν να πετύχουν τη σωτηρία τους με παράλογα μάλλον παρά με λογικά μέσα, επικαλούνταν με μια φωνή τον θεό και σέρνοντας τους αιχμάλωτους στον βωμό επέβαλαν να τελεστεί η θυσία, όπως υπέδειξε ο μάντης. Αυτά τα διηγήθηκε ο Φανίας ο Λέσβιος,

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

που ήταν φιλόσοφος και καλός γνώστης της ιστορικής γραμματείας."

[13.2] Θεμιστοκλεῖ δὲ παρὰ τὴν ναυαρχίδα τριήρη σφαγιαζομένῳ τρεῖς προσήχθησαν αἰχμάλωτοι, κάλλιστοι μὲν ἰδέσθαι τὴν ὄψιν, ἐσθῆτι δὲ καὶ χρυσῷ κεκοσμημένοι διαπρεπῶς. ἐλέγοντο δὲ Σανδάκης παῖδες εἶναι τῆς βασιλέως ἀδελφῆς καὶ Ἀρταΰκτου. [13.3] τούτους ἰδὼν Εὐφραντίδης ὁ μάντις, ὡς ἅμα μὲν ἀνέλαμψεν ἐκ τῶν ἱερῶν μέγα καὶ περιφανὲς πῦρ, ἅμα δὲ πταρμὸς ἐκ δεξιῶν ἐσήμηνε, τὸν Θεμιστοκλέα δεξιωσάμενος ἐκέλευσε τῶν νεανίσκων κατάρξασθαι καὶ καθιερεῦσαι πάντας ὠμηστῇ Διονύσῳ προσευξάμενον· οὕτω γὰρ ἅμα σωτηρίαν καὶ νίκην ἔσεσθαι τοῖς Ἕλλησιν. [13.4] ἐκπλαγέντος δὲ τοῦ Θεμιστοκλέους ὡς μέγα τὸ μάντευμα καὶ δεινόν, οἷον εἴωθεν ἐν μεγάλοις ἀγῶσι καὶ πράγμασι χαλεποῖς, μᾶλλον ἐκ τῶν παραλόγων ἢ τῶν εὐλόγων τὴν σωτηρίαν ἐλπίζοντες οἱ πολλοὶ τὸν θεὸν ἅμα κοινῇ κατεκαλοῦντο φωνῇ, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους τῷ βωμῷ προσαγαγόντες ἠνάγκασαν, ὡς ὁ μάντις ἐκέλευσε, τὴν θυσίαν συντελεσθῆναι. [13.5] ταῦτα μὲν οὖν ἀνὴρ φιλόσοφος καὶ γραμμάτων οὐκ ἄπειρος ἱστορικῶν Φανίας ὁ Λέσβιος εἴρηκε. (Πλουτ. Θεμιστ. 13,2)

Η εποχή του Πλούταρχου, γύρω στο Ο της σύγχρονης Χρονολογίας, είχε δραστικά τροποποιηθεί. Ειδικά ως προς τα Θρησκευτικά θέσφατα. Ακόμη ειδικότερα, ως προς τις αιματηρές Θυσίες. Η κληροδοτημένη Θρησκευτική Εμπειρία, παρέμενε διαιωνιζόμενη, και πάντοτε αναλλοίωτη. Ένα παράδειγμα.
Πολλά χρόνια από την μυθική εποχή του Αθάμαντα, οι απόγονοι της βασιλικής γενιάς, του Φρίξου, χρεωστούσαν μιάν ανθρωποθυσία. Χρεωστούσαν την ανθρωποθυσία του Φρίξου, η οποία τελικά δεν είχε πραγματοποιηθεί. Η επιτακτική εκπλήρωση του χρησμού καταδείχνει, ότι η Κοινότητα είχε απολέσει πλείστα οφέλη, από την μή πραγματοποίηση της μυθικής θυσίας

Έτσι, στα Ιστορικά Χρόνια, και περισσότερο συγκεκριμένα την εποχή του Πλούταρχου, διαιωνιζόταν το εξής. Ο ιερεύς του Διονύσου, σε μια συγκεκριμένη Εορτή, στα εν Βοιωτία τελούμενα ΑΓΡΙΌΩΝΙΑ, κατεδίωκε τους απόγονους του Φρίξου, και είχε την ευχέρεια να πληγώσει κάποιον έστω θανάσιμα !! Αυτό μάλιστα κάποτε συνέβη. Στο όρος Λαφύστιο.

[Ο Ηρόδοτος καταθέτει μια όχι τόσο γνωστή μαρτυρία. ***‘’ώς θύεταί τε έξηγέοντο στέμμασι πάς πυκασθείς καί ώς σύν πομπή έξαχθείς.” (Ηρ.VII,197)*** *(Στο Λαφύστιο) ”θυσιάζονται με το σώμα ολόκληρο σκεπασμένο με στεφάνια, και με συνοδεία επίσημης πομπής.” (μετ.Η.Σ.Σπυρόπουλου)*
Η συγκεκριμένη μάλιστα "εξήγηση" δόθηκε στον Ξέρξη, την συγκεκριμένη χρονολογία, 480 π.Χ. όταν κατέβαινε με τον στρατό μέσω της Βοιωτίας, προς την Αττική.]

Ο Πλούταρχος διασώζει την πληροφορία, ότι στην εποχή του, κατά τον χειμερινό εορτασμό των ‘’ΑΓΡΙΩΝΊΩΝ,’’ στο Λαφύστιο, φονεύθηκε από τον Ιερέα του Διόνυσου μια κόρη από βασιλική γενιά.(Αίτ.Ελλην.38 – Συμπ. 717, F) Το γεγονός θεωρήθηκε έγκλημα, και έκτοτε ο τρόπος επιλογής των ιερέων άλλαξε. Ήδη τα εξανθρωπισμένα ένστικτα και η πολιτισμένη, κυριολεκτικά εκπολιτισμένη, συνείδηση αδυνατούσε να αποδεχτεί τέτοιου είδους θρησκευτικές πρακτικές. Σε τέτοια κομβικά χρονικά σημεία, καθιερώθηκε να μην **απο - σφάττουν** τον άνθρωπον – ιερείον, αλλά απλώς να χαράζουν τον λαιμό του, ώστε πάνω στον

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Βωμό, να επιτυγχάνεται η επιζητούμενη ροή αίματος.

Μιά ροή αίματος, απαραίτητη στην Ακολουθία, αφού χωρίς αίμα το δρώμενο, η τελετή δεν εξελισσόταν σε Τελετουργία…..

(σήμερα μια αναίμακτη μυσταγωγία επιτελείται κατά την Κυριακή Ακολουθία πάνω στην Χριστιανική Αγία Τράπεζα. ***" τήν ίεράν καί άναίμακτον μυσταγωγίαν ταύτην."***) Χωρίς θυσία δεν προκύπτει αποτέλεσμα. Με καλλίτερη διατύπωση: Η Θυσία είναι ο ασφαλέστερος τρόπος προσφυγής, και κλήσης της όποιας Θεότητας.

Αυτή ακριβώς η τροποποιημένη πλέον αντίληψη του Πλούταρχου, ενάντια στην "απάνθρωπη Ανθρωποθυσία," δείχνει ότι είχε επίδραση στην Βιογραφία του Θεμιστοκλή. Η περιγραφή του σχετικά με την ανθρωποθυσία των τριών νεαρών Περσών, λίγο πριν την Ναυμαχία, ακροβατεί μεταξύ της παράσυρσης του Θεμιστοκλή από τον όχλο, και στην δική του ανεπηρέαστη, προσωπική συμμετοχή. Όμως και στην μία περίπτωση, και την άλλη, οι Αθηναίοι γνώριζαν. Η Αθήνα ήταν μία από τις δύο Ιερές Πόλεις της αρχαίας Ελλάδας. Τα ξόανα όλων των θεοτήτων της Χώρας γίνονταν από τις Ιερές Ελιές της Αττικής γής. Οι Δωριείς όταν εισέβαλαν στην Αττική το πρώτο που έκαναν ήταν να κόβουν τις Ελιές !!

Κάτι ακόμη που θα ήταν δυνατόν να προστεθεί είναι η γνώση της Φύσης, που είχε η Θυσία των τριών βασιλικής καταγωγής, νεαρών Περσών. Η πραγματοποίησή της προτάθηκε ως εγχείρημα νικηφόρας έκβασης της Ναυμαχίας. Σήμερα δεν μπορούμε να γνωρίζουμε την φιλοσοφία μιας τέτοιας θυσίας. Ενώ η θυσία του βασιλιά Λεωνίδα, προστατεύει αποτελεσματικά την Σπάρτη, και ενώ οι 50 Μεσσήνιοι στρατιώτες που θανατώνονται με λιθοβολισμό, πάνω στον τάφο του Φιλοποίμενα, υποστηρίζουν την Ψυχή του νεκρού αρχηγού στο Μεγάλο Ταξείδι προς τον Άδη, στην προκείμενη περίπτωση, του Θεμιστοκλή, ο μηχανισμός, η ακολουθία της άμεσης θυσιαστικής ωφέλειας, γίνεται δυσδιάκριτη.

Ασφαλώς μεσολαβεί κάποιο κενό Χαμένης Γνώσης. Η μόνη λογική υπόθεση είναι πως στην μάχη καλείται να λάβει μέρος άμεσα, ο **Ωμάδιος Διόνυσος.** Άλλωστε το έθος ήταν ευρύτερο. Και πλέον απάνθρωπο.
"έθυον δέ καί έν Χίω τώ Ώμαδίω Διονύσω, άνθρωπον διασπώντες." (Ορφ. Υμν. 29,5 Πορφ. Αποχ. 2,55

Πολύ πιο εντυπωσιακή είναι κάποια άλλη πληροφορία.
Οι Έλληνες είχαν μια πάτρια συνήθεια, που σχετικά παραμένει άγνωστη.
΄΄Τούς 'Ελληνας πρίν 'επί πολεμίους 'εξιέναι 'ανθρωποκτονείν." {Φύλαρχος Ιστορ.3ος π.Χ.αιώ.}
Αυτό πολύ απλά σημαίνει, ότι πρίν από κάθε εκστρατεία, λάβαινε χώρα μια ανθρωποκτονία. Μιά ανθρωποθυσία, με ιδιότητα πάντα θρησκευτική.

*

Μ' αυτές τις αναφερόμενες εδώ, βεβαιότατα όμως, ελλιπείς προϋποθέσεις, έλαβε χώρα η περίφημη Ναυμαχία της Σαλαμίνας. Με τα όσα εδώ ακροθιγώς παρατέθηκαν, οι Έλληνες ασφαλώς με την βοήθεια των θεών νίκησαν τους πολυπληθέστερους εισβολείς, και

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

απέτρεψαν έναν αναχρωματισμό του Ευρωπαϊκού Χάρτη.
Αυτό οφείλουμε να το θέσουμε στην βάσανο των ποικίλλων Συμπερασμάτων.
Σήμερα υπάρχουν αρκετοί που λένε ότι:
" Κατά την διεξαγωγή των Μηδικών Πολέμων, πολλοί τάσσονται με το μέρος των Περσών" !!!
Υποστηρίζουν ότι : " Οι Έλληνες ό, τι είχαν να δώσουν το έδωσαν."
Και αφήνουν αιωρούμενο ένα λογικό, ή "λογικό" ερώτημα:

"Ποιά θα ήταν σήμερα η Όψη του Κόσμου, αν στην Ναυμαχία της Σαλαμίνας, είχαν επικρατήσει οι Πέρσες !!!

Όμως οι Θεοί αυτής της Χώρας ***"τών άνθρωπείων έπιστήμονες,"*** γνωρίζουν καλύτερα απ' τον καθένα, την Εύρρυθμη Τάξη του Κόσμου. Είναι γεγονός ότι έκλιναν υπέρ των Ελλήνων. Είναι αρκετό να περιπλανηθεί κάποιος στους λόγους του ιερατικού Αισχύλου, που περιέγραψε με έναν απαράμιλλο τρόπο την Περσική Οδύνη. "

Αρχή στην πάσα συμφορά, κάποια
θεϊκιά κατάρα ή πονηρόν έκαμε πνεύμα,

ένας θεός τον έφτειρ᾽ έτσι το στρατό μας
πάρα πολύ βαραίνοντας απ᾽ το ένα μέρος
τη ζυγαριά μ᾽ όχι ισομετρημένη τύχη.

Οι θεοί την πόλη προστατεύουν της Παλλάδας.

*

Ο ιερατικός Αισχύλος μεταφέρει με τον πλέον εύστοχο λόγο, την Αιτία, και το Αποτέλεσμα της νικηφόρας Ναυμαχίας: Ο νεκρός Δαρειάνας, παρουσιάζεται στα Σούσα ως Φάσμα, και μέσα σε μια μεγαλειώδη Εντιμότητα, λέει τα ακόλουθα:

[8.109.3] Γιατί δεν είναι δικό μας αυτό το κατόρθωμα, αλλά των θεών και των ημιθέων, που δεν είδαν με καλό μάτι ένας άντρας να βασιλεύει και στην Ασία και στην Ευρώπη, άντρας αθεόφοβος και ακαταλόγιστος, που έβαζε στην ίδια μοίρα τους ναούς των θεών και τις κατοικίες των ανθρώπων, πυρπολώντας και συντρίβοντας τα αγάλματα των θεών, που έφτασε να μαστιγώσει αλύπητα και τη θάλασσα και να της ρίξει αλυσίδες.

[8.109.3] τάδε γὰρ οὐκ ἡμεῖς κατεργασάμεθα, ἀλλὰ θεοί τε καὶ ἥρωες, οἳ ἐφθόνησαν ἄνδρα ἕνα τῆς τε Ἀσίης καὶ τῆς Εὐρώπης βασιλεῦσαι, ἐόντα ἀνόσιόν τε καὶ ἀτάσθαλον· ὃς τά τε ἱρὰ καὶ τὰ ἴδια ἐν ὁμοίῳ ἐποιέετο, ἐμπιπράς τε καὶ καταβάλλων τῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα· ὃς καὶ τὴν θάλασσαν ἀπεμαστίγωσε πέδας τε κατῆκε.

==========

Ως Ιστορική πηγή χρισιμοποιήθηκε η :
Μνημοσύνη Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της *Αρχαίας* Ελληνικής *Γραμματείας*.

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Στάθης Βαλλάς

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ